

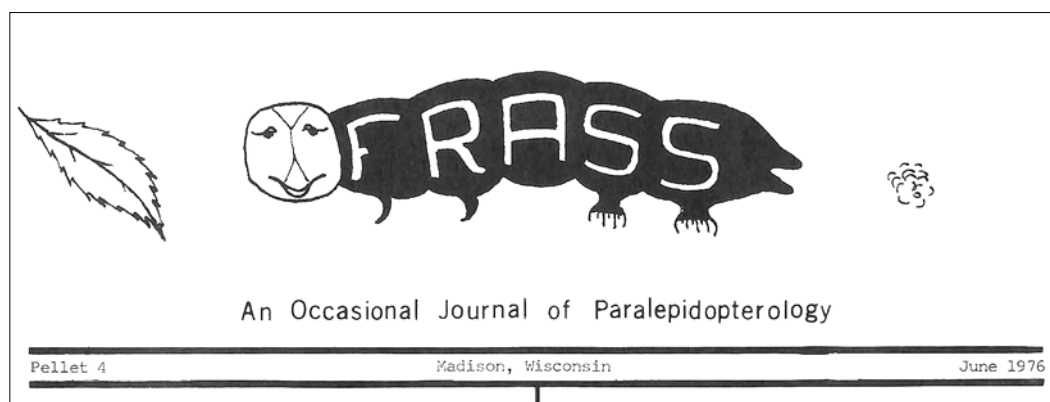
Column

Rienk de Jong

Frass

Frass is de Engelse term voor uitwerpselen van insecten, vooral rupsenkeutels. Het is ook de naam van een tijdschrift dat, naar ik aanneem, nergens geregistreerd is en in geen enkele bibliotheek (incl. die van de NEV) aanwezig is. Nou ja, tijdschrift... er verschenen vier nummers, in 1973-1976, elk jaar eentje (pellet, keutel, genoemd). Initiatiefnemer en drijvende kracht hierachter was Harry Clench, lepidopteroloog (en uitstekende Lycaenidae-kenner) van het Carnegie Museum of Natural History in Pittsburgh, Pennsylvania. Als hij me niet indertijd had uitgenodigd een half jaar lang de Hesperidae in het museum te komen bestuderen, had ik wellicht nooit van Frass gehoord.

maar lange beschrijvingen van de soorten en ondersoorten hebben. De benaming komt als het ware voort uit de vraag naar communicatie. Maar welke vraag rechtvaardigt het geven van talloze vormnamen? Welke communicatie wordt ermee gediend? Ik krijg de indruk dat vormnamen in eerste instantie worden gegeven vanuit een hang naar een zo volledig mogelijke beschrijving en dat praktische toepassing achteraf als rechtvaardiging wordt gegeven. Die praktische toepassing zou dan wellicht genetisch onderzoek moeten zijn, maar zulk onderzoek ken ik niet. Er is wel wat te bedenken. Bijvoorbeeld toename of afname van melanisme. Maar of je daarvoor de hele fauna van vormnamen moet voorzien en of je er überhaupt vormnamen voor nodig hebt, blijft te bezien.

... het 'tijdschrift' Frass had geen enkele taxonomische of andere wetenschappelijke pretentie ...

Nou en, zul je je afvragen. Was Frass dan zo belangrijk? Dat is natuurlijk geheel afhankelijk van het gestelde doel. Frass had geen enkele taxonomische of andere wetenschappelijke pretentie. Het was opgericht ter *leering ende vermaeck* van deelnemers van de jaarlijkse bijeenkomsten van de *Lepidopterists' Society* in de Verenigde Staten. Aan dat doel voldeed het uitstekend. Bovendien stelde het soms op humoristische wijze veronderstelde misstanden aan de kaak. Of dat enig positief gevolg had meen ik te moeten betwijfelen. Het is als met politieke beschouwingen, je leest waar je het toch al mee eens bent en als je het er niet mee eens bent, sla je het over. Over één zo'n misstand wil ik het hier hebben, namelijk het ongebreideld geven van namen.

In het laatste nummer van Frass is de beschrijving opgenomen van 'A new *Parnassius* from California', door Short Iceman. Door de link met *Parnassius* zullen kenners al meteen de naam van de auteur herkennen als een parodie op Curt Eisner, de grote *Parnassius*-kenner, die berucht was om het creëren van talloze vormnaampjes. In dat zogenaamde artikelje wordt de nieuwe *Parnassius* beschreven als: 'Exactly like other *P. magna-excreta* [de soortnaam op zich is al sarcastisch] except that it differs from all others in my collection by being in the extreme upper left-hand corner of Drawer 47, Cabinet no. 1735.'

Nu is iedereen natuurlijk vrij in het publiceren van elke keutel die in hem/haar opkomt. Maar soms is het goed even stil te staan bij de zin van een bepaalde actie. Wij geven materiële en immateriële zaken een naam als code voor een langere omschrijving. Dat vereenvoudigt de communicatie aanzienlijk. De biodiversiteit kunnen we niet goed beschrijven, als we alleen

Ik heb het hier niet over incidenten. Eisner was er berucht om. Zo ook de Italiaan Verity, de Engelsman Tutt en vele anderen, zoals onze eigen B.J. Lempke, die bijvoorbeeld voor de bonte bessenvlinder *Abraxas grossulariata* 32 vormen in Nederland onderscheidt en het Spaanse collectief García-Barros, Munguira, Stefanescu & Vives Moreno, dat in het dagvlinderdeel van *Fauna Iberica* (vol. 13) 31 namen voor vormen en aberraties opsomt alleen al voor de nominaatvorm van de Spaanse pijpbloemvlinder *Zerynthia rumina*.

Die laatste publicatie brengt me op een ander punt. Het boekwerk telt 1213 pagina's. Hiervan worden 198 pagina's ingenomen door de 'Lista de sinónomos y combinaciones', waarin niet alleen al die vormnamen staan opgesomd (die niet binnen de nomenclatuurregels vallen), maar ook nog alle synoniemen van de Iberische taxa die wel binnen de nomenclatuurregels vallen, met verwijzing naar de oorspronkelijke beschrijving. Dat is 16% van het hele boekwerk. Heb ik over het nut van al die vormnamen al twijfels, het keer op keer herhalen van synoniemen, wat je veel in taxonomische publicaties tegenkomt, schiet toch ook zijn doel voorbij? Nomenclatuur is belangrijk voor communicatiedoeleinden, maar ze moet geen doel op zich worden. Anders worden de namen zelf *frass*, keutels die de producenten (in het geval van namen zijn dat taxa) verdoezelen. Laten we ons vooral met taxonomie en aanverwante zaken bezig houden en in plaats van steeds alle synoniemen te herhalen verwijzen naar een publicatie waar ze al opgesomd staan, zoals de onvolprezen website *Lepidoptera and some other life forms* (nic.funet.fi) van de Fin Markku Savela.

rienk.dejong@naturalis.nl